

Było to już dziewiąte spotkanie tej organizacji. Liczba jego uczestników przekroczyła 50 osób. Organizatorzy – Ministerstwo Kultury Rumunii, lokalne muzeum miasta Târgoviște oraz władze okręgu Dâmbovița – zadbali o najdrobniejsze szczegóły, dzięki czemu przebieg, jak również ostateczne rezultaty konferencji okazały się bardzo owocne. W pierwszej części, zarezerwowanej wyłącznie dla członków stowarzyszonych, omawiane były sprawy organizacyjne i budżet. Poruszono też kwestie rozwoju stowarzyszenia oraz przyjęcia nowych członków. W dalszej części obrad, prowadzonych przez panią prezydent EAC dr Marianne Schauman-Lonnqvist, prelegenci przedstawili swoje doświadczenia

związane z funkcjonowaniem i wdrażaniem Systemu Informacji Geograficznej (GIS), jak też z możliwościami jego zastosowania w ewidencji archeologicznej. Wystąpieniom towarzyszyły dyskusje oraz szeroka wymiana poglądów. Między innymi dr Andrzej Prinke z Muzeum Archeologicznego w Poznaniu wygłosił referat poświęcony historii i rozwojowi komputerowych systemów archiwizacji danych dotyczących zabytków archeologicznych, a także przedstawił założenia i funkcje istniejącego programu e-ARCHEO.

W trakcie dwóch dni obrad omówiono aktualne sprawy związane z ewidencją stanowisk archeologicznych oraz z komputerowymi bazami danych, które systematyzują wszystkie dostępne

informacje na temat zabytków, także archeologicznych. Dyskutowano o założeniach i standardzie centralnej (narodowej) bazy danych o zabytkach. Debata dotyczyła też problemu udostępniania informacji z bazy danych z zastosowaniem zróżnicowanych poziomów dostępu. Uczestnicy tegorocznej konferencji uzgodnili, że tematem kolejnego sympozjum będzie problem tzw. czarnej archeologii i nielegalnego handlu zabytkami.

W programie konferencji znajdowała się również wizyta w obiektach zabytkowych Transylwanii. Uczestnicy spotkania mieli możliwość obejrzenia dwóch najpiękniejszych zamków regionu: Bran i Peles.

Michał Grabowski

“LISTING ARCHAEOLOGICAL SITES, PROTECTING THE HISTORICAL LANDSCAPE” Conference, Târgoviște, 6-8 March 2008

The conference on “Listing archaeological sites, protecting the historical landscape”, which dealt with the registration of historical monuments and data digitalisation methods, took place in Târgoviște (Rumania) on 6-8 March 2008. The meeting was organised by Europae Archaeologiae Consilium (EAC), a gathering of representatives of the conservation services, institutions specialising in archaeological heritage as well

as archaeological organisations from 25 European countries. Poland has been a member of EAC since 1999, i.e. its establishment.

The first part of the conference, reserved for members, discussed organisational matters and the budget. The participants of further parts of the meeting presented their experiences associated with the functioning and implementation of the Geographic

Information System and the possibilities of its application in archaeological inventories.

The Polish side was represented by Dr. Andrzej Prinke from the Archaeological Museum in Poznan, and Bartosz Wiśniewski and Michał Grabowski from the National Heritage Board of Poland. The conference agenda also included a tour of the historical monuments of Transylvania.

OCHRONA DZIEDZICTWA ARCHEOLOGICZNEGO KRAJOWY OŚRODEK BADAŃ I DOKUMENTACJI ZABYTEKÓW SZKOLI POLICJĘ

Krajowy Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków we współpracy z Krajowym Zespołem do Walki z Przemocnością Przeciwko Dziedzictwu Narodowemu

Biura Kryminalnego Komendy Głównej Policji przygotował i przeprowadził cykl szkoleń dla policjantów z całej Polski, którego tematem była ochrona dzie-

dzictwa archeologicznego. Celem szkolenia było przygotowanie funkcjonariuszy policji z komend wojewódzkich, powiatowych i miejskich do jeszcze skuteczniejszej

walki z przestępstwami przeciwko archeologicznemu dziedzictwu naszego kraju. Pierwsze z serii spotkań szkoleniowych miało miejsce w Krakowie 18 i 19 października 2007 r., a udział w nim wzięli funkcjonariusze z Małopolski, Podkarpacia, Lubelskiego i Świętokrzyskiego. Policjanci z województwa mazowieckiego, łódzkiego, warmińsko-mazurskiego i podlaskiego odbyli szkolenie w Warszawie 21 i 22 listopada 2007 r. W kolejnym, zorganizowanym w Gdańsku 14 i 15 lutego 2008 r., uczestniczyli policjanci z Pomorza, Lubuskiego oraz z województw: kujawsko-pomorskiego i zachodniopomorskiego. Ostatnie, czwarte spotkanie szkoleniowe, dla funkcjonariuszy z Wielkopolski, Opolskiego oraz Górnego i Dolnego Śląska zostało zorganizowane w Poznaniu 7 i 8 kwietnia 2008 r.

W programie szkolenia znalazły się tematy dotyczące podstaw archeologii, zasad ochrony konserwatorskiej, zagadnień związanych z egzekucją prawa i roli policji w walce z przestępczością przeciwko zabytkom archeologicznym. Omówiono również praktyczne aspekty współpracy Regionalnych Ośrodków Badań i Dokumentacji Zabytków oraz Wojewódzkich Urzędów Ochrony Zabytków z jed-

nostkami policji. Bardzo ważnym elementem spotkań szkoleniowych było zapoznanie się policjantów z zabytkami archeologicznymi oraz problematyką ich rozpoznawania i konserwacji. Zorganizowanie tego typu zajęć praktycznych stało się możliwe dzięki uprzejmości dyrektorów muzeów archeologicznych z miast, w których przeprowadzone były szkolenia: Muzeum Archeologicznego w Krakowie, Państwowego Muzeum Archeologicznego w Warszawie, Muzeum Archeologicznego w Gdańsku i Muzeum Archeologicznego w Poznaniu. Funkcjonariusze policji mieli dzięki temu możliwość bezpośredniego kontaktu ze źródłami archeologicznymi. Zaowocowało to z jednej strony nabyciem większych umiejętności rozpoznawania zabytków, z drugiej zaś zwiększyło wrażliwość na ochronę dziedzictwa archeologicznego.

W trakcie całego cyklu przeszkolono ponad 130 funkcjonariuszy. Otrzymali oni także materiały szkoleniowe i podręczniki. Można założyć, że wiedzę, którą zdobyli, przekażą policjantom niższych szczebli.

Szkoleniom towarzyszyło przeprowadzenie ankiety ewaluacyjnej, pomocnej przy ocenie efektywności działań edukacyjnych. Analiza ankiety dowiodła, że

funkcjonariusze dobrze ocenili szkolenie, potwierdziła też potrzebę prowadzenia dalszych szkoleń dla policji, także z zakresu ochrony innych grup zabytków. Daje to nadzieję, że coraz większa grupa policjantów będzie się angażować w ochronę dziedzictwa kulturowego.

Szkolenia przeprowadzone w latach 2007-2008 przyniosły wymierne efekty. W tym czasie bowiem rozpoczęło się przynajmniej kilka postępowań przeciwko rabusiom stanowisk archeologicznych, pojawiły się także doniesienia prasowe o działaniach policji wymierzonych przeciwko niszcącym zabytki archeologiczne „poszukiwaczom skarbów”. Wpłynęło to niewątpliwie na zmniejszenie się poczucia bezkarności wśród ludzi świadomie rabujących stanowiska archeologiczne oraz unaocznilo pasjonatom historii stan prawny i potrzebę ochrony dziedzictwa archeologicznego. Wydaje się zatem, że tego typu działalność edukacyjna KOBiDZ spełnia swoją rolę, zwiększa profesjonalizm i skuteczność działań służb powołanych do ochrony dziedzictwa oraz popularyzuje ideę ochrony dziedzictwa kulturowego.

Bartosz Skaldawski

THE PROTECTION OF THE ARCHAEOLOGICAL HERITAGE THE NATIONAL HERITAGE BOARD OF POLAND TRAINS THE POLICE FORCE

The National Heritage Board of Poland together with the National Team for Fight with Crime against National Heritage at the Polish General Police Headquarters have prepared and carried out a series of training intended for police officers from all over Poland; the theme of the course was the protection of archaeological heritage. The training, which involved four

meetings, took place in Cracow, Warsaw, Gdańsk and Poznań in 2007 and 2008. The topics included basic archaeology, conservation doctrine, the execution of law, and the role played by the police force in combating crimes committed against archaeological monuments. The participants discussed the cooperation of Regional Centres for the Study and Documentation

of Historical Monuments and Voivodeship Offices for the Protection of Historical Monuments with police units.

The most important accomplishment of the course was practical acquaintance with archaeological monuments and their recognition and conservation. This objective was attained thanks to the kindness of the directors of archaeological

museums in the host towns. The whole cycle was completed by more than 130 police officers. A survey performed during the course showed a high assessment of the training, and confirmed the need to hold further

such courses, also those dealing with the protection of other groups of historical monuments.

Apparently, such an educational campaign organised by the National Heritage Board of Poland fulfils its function, im-

proves the professionalism and effectiveness of undertakings performed by services established for the protection of the national heritage, and popularises the protection of the cultural heritage.

PIĄTKI KONSERWATORSKIE NA ZAMKU KRÓLEWSKIM W WARSZAWIE

Po raz drugi już odbył się cykl spotkań w ramach Piątek Konserwatorskich na Zamku Królewskim w Warszawie¹. Nowa edycja zrealizowana została pod hasłem „Dziedzictwo kulturowe szansą rozwoju regionu – ochrona i promocja zabytków Mazowsza”. Pomysłodawca i organizator sesji – Regionalny Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków w Warszawie wraz z Działem Informacji i Widowisk Zamku Królewskiego w Warszawie zaproponowali tym razem pięć spotkań, podczas których omówiono następujące tematy:

- Węgrów – miasto Jana Dobrogosta Krasińskiego. Działania rewitalizacyjne w obrębie zabytkowej przestrzeni rynku (02.03.2007 r.);
- Nowy Dwór Mazowiecki – 200 lat Twierdzy Modlin – potencjał, problemy, partnerstwo (20.04.2007 r.);
- Wołomin–Ossów, wrota Bitwy Warszawskiej 1920 roku – potencjał i partnerstwo (18.05.2007 r.);
- Pułtusk – koncepcja skansenu archeologicznego pod dziedzińcem zamku w Pułtusk (16.11.2007 r.);
- Milanówek – Willa „Waleria” – Centrum Kultury w Milanówku – Muzeum życia i twórczości profesora Jana Szczepkowskiego (07.03.2008 r.).

1. Węgrów, dawny klasztor poreformacki. Fot. M. Szulińska.

1. Węgrów, former reformed Franciscan monastery. Photo: M. Szulińska.

Przy wyborze miast i związanej z nimi problematyki brano pod uwagę prezentację realizowanych już z pewnym powodzeniem projektów (sesje na temat Węgrowska, Ossowa czy Milanówka) oraz promocję ciekawych inicjatyw, które jednak nie doczekały się podjęcia konkretnych działań (Twierdza Modlin, wzgórze zamkowe w Pułtusk). Celem organizatorów było zainicjowanie dyskusji dotyczącej roli samorządu w ochronie zabytków i związanej z tym miejscowej polityki przestrzennej, a także możliwości rozwiązań lokalnych problemów oraz kierunków współpracy w tym zakresie.

Zgodnie ze sprawdzoną już koncepcją spotkań, w pierwszej ich części przedstawiane były programy oraz projekty przedsięwzięć, poprzedzone wprowadzającym w tematykę wystąpieniem prezydenta lub burmistrza danego miasta. Prezentacje poszczególnych miast przygotowane zostały na podstawie wskazanych przez organizatora założeń i obejmowały następujące zagadnienia:

- rola dziedzictwa kulturowego w rozwoju miasta i regionu;
- rewitalizacja obiektów i obszarów, np. w ramach programów rewitalizacji zabytków, parku kulturowego itp.;
- szanse, problemy i zagrożenia